

Region poznává své silné stránky: Tvorba vědomí za účelem připoutání kupní síly

Kvalita života díky blízkosti

Data o oblasti:

Lokální akční skupina Jura 2000 (Bavorsko)

Plocha: 381 km²

Počet obyvatel: 27.360

Hustota obyvatelstva: 71 obyvatel/ km²

(Německo: 231 obyvatel /km²)

Druh krajiny:

Vysočina jižní části Frankenalb, krasové útvary a hluboko zaříznutá údolí

Oblast „Tvorba vědomí a identita“ má vysokou prioritu v regionu LEADER+ Jura 2000. Myšlenky, které za tím skrývají, se realizují v rámci projektu „Kvalita života díky blízkosti“ v obcích Beilngries, Berching, Dietfurt a Breitenbrunn. Základem je východisko projektu vyvinuté jednou rakouskou vzdělávací a studijní společností, které již bylo v Bavorsku využito vícekrát.

Za pomoci přehledu o obci se odhalují a analyzují deficity kupní síly a slabá místa zásobování z blízkého okolí. Slabiny se stávají transparentní a lokálním aktérům se ukazují nové cesty, jak je možné do budoucna vytvořit lepší klima pro všechny zúčastněné strany. Proto je důležité vědět, jak obyvatelstvo vnímá instituce a aktivity v regionu, jaké kooperační aktivity existují, jaké změny se ukazují a co je jejich důvodem. Vědomí lidí o kvalitě blízkosti začíná v hlavách občanů. Jenom tehdy, pokud jsou občané na jedné straně informováni o detailech a souvislostech, které jsou vyvolány různými procesy, a na druhé straně znají důsledky z toho plynoucí, je možné je pro proces získat.

Rozpoznání senzibility občanů

V jedné kampani bylo společně se spolky, školami, řemeslnými podniky, církví, zástupci komunálních správ a zainteresovanými občany rozvíjeno téma „Zásobování z blízkého okolí je kvalitou života pro oblast Jura 2000“. Přitom do něho byly začleněny již zahájené procesy jako např. Obnova vesnice a Agenda 21. V každé ze čtyř obcí oblasti Jura 2000 byla v obcích provedena anketa mezi občany – mimo jiné na jejich názory na kvalitu života a byla ještě v bodech doplněna dotazováním u živnostenských provozů, hotelnictví a gastronomie. Výsledek: lidé žijí rádi ve své obci a regionu. Jsou zvláště citliví, když jde o zajištění přirozené obživy, o hospodářskou lokalitu a s tím související přínos zásobovatelů z okolí vůči obci. Díky anketě bylo možné odkrýt a analyzovat deficity kupní síly a slabiny zásobování z blízkého okolí.

Nanejvýš pozitivně byla hodnocena soudržnost poskytovatelů gastronomických služeb v jedné ze čtyř obcí, která jednotlivci nejdříve nenabízí žádnou rozpoznatelnou výhodu, ale pro obec se přesto jeví jako výrazně významná. Především tehdy, když gastronomické služby – v těchto případech přímo v místě – vyvolají větší poptávku a tím také mohou podporovat struktury zásobování z blízkého okolí. Připravenost ke spolupráci mezi obchodními a živnostenskými provozovny byla zároveň vyhodnocena spíše jako podprůměrná. Při podrobnějším pohledu se ukazuje, že obyvatelé pociťují velmi citlivým způsobem existující výhrady těchto

aktérů proti spolupráci, a to pak v důsledku vede buď k odmítnutí koupě nebo k prodloužení (přenosu) kupní síly do jiných lokalit. To bylo možné zjistit také pro přínos zemědělství.

Silné stránky vědomě lépe využívat

Ačkoli mají tyto čtyři zúčastněné obce zcela rozdílná centrální témata, která se pro obchodníky a živnostníky představují nejdříve jako silná stránka, neumí je tito lidé komplexně využít. Neužitečný konkurenční boj o lokální a regionální podíly na trhu vedl k tomu, že se díky vědomým rozhodnutím zákazníků ztratila kupní síla, která by vlastně bývala mohla zůstat v lokalitě zachovaná. Rozdíly, které ozřejmují, že za tímto určitě subjektivním vnímáním běží rozhodující procesy, se zde stávají transparentními.

Výsledky ankety se přenesly do další projektové práce. V každé obci existují angažovaní obyvatelé orientovaní do budoucnosti, kteří rozvíjejí a koordinují jednotlivé kroky v centrálních týmech. Realizaci provádí projektový tým. Obyvatelstvo je oslovováno prostřednictvím jednotlivých rozdílných opatření ve všech myslitelných oblastech života a dostává podněty k přemýšlení i ke změně myšlení. Pro maloobchodníky a jejich pracovníky byl uspořádán seminář „Naše obec jakožto trh zážitků“, aby se zlepšila kvalita služeb a orientace na zákazníka, a tím se zmírnil úbytek kupní síly. Projekt „Regionální propojení“ podporuje meziregionální spolupráci a prostřednictvím vhodných projektů srůstání regionu.

Od úbytku kupní síly k připoutání kupní síly

Krátkodobé hluboké změny chování nelze u obyvatel očekávat. Ankety ale ukázaly, že spojení atraktivních živnostenských podniků a odvětví ve společné lokalitě Jura 2000 nabízí možnost, jak ve značné míře připoutat kupní sílu a tím také do budoucna zachovat ve čtyřech zúčastněných obcích pracovní místa a místa ve sféře vzdělání, nebo je nově vytvořit. U občanů je nutné neustále prohlubovat potřebné uvědomění.

Projekt také ukázal, jaké cesty s jakými obsahy jsou nezbytné proto, aby se v budoucnu rozvíjel společný lokální marketing pro obce Jura 2000. To je ale možné jenom tehdy, když živnostníci a obchodníci budou tyto čtyři obce považovat za konkurenceschopnou jednotnou hospodářskou lokalitu, která vystupuje společně jako regionální trh vůči svým okolním regionům. I přes rozpoznatelné deficity a z nich vyplývajících důsledky není dosud připravenost k intenzivnější spolupráci výrazná. Toto vědomí je ale možné na bázi existujících poznatků soustavně budovat.

Náklady na projekt realizovaný ve spolupráci s jednou kanceláří činily celkem 129.000 euro. V nich jsou mimo jiné obsaženy náklady za městské a obecní projekty – skládající se podle klasifikace z doby dohledu nad projekty a z doby za pomoc při realizaci -, projekt „Regionální propojení“, dotazování obyvatel „Panoráma budoucnosti“ a také semináře pro zaměstnance a podnikatele.

Celkové náklady byly prostřednictvím LEADER+ dotovány z 50 procent, 50 procent poskytl obce jako vlastní příspěvek.

Bližší informace:
Rudolf Eineder
Jura 2000 GmbH

Pettenkoferplatz 12
92334 Berching
Tel. (0 84 62) 90 69 77
e-mail: jura2000@jura-2000.de
www.jura-2000.de

Modelový záměr přináší dlouhodobě regionální úspěchy
Stabilizace venkovského prostoru v demografické proměně

Data o oblasti:

Lokální akční skupina Naturparkregion (region přírodního parku)

Uckermärkische Seen (Braniborsko)

Plocha: 895 km²

Počet obyvatel: 19.690

Hustota obyvatelstva: 22 obyvatel/ km²

(Německo: 231 obyvatel /km²)

Druh krajiny:

nížina, vysočina, základní moréna

Lokální akční skupina Land-Stadt UckerRegion (Braniborsko)

Plocha: 812 km²

Počet obyvatel: 38.964

Hustota obyvatelstva: 47 obyvatel/ km²

(Německo: 231 obyvatel /km²)

Druh krajiny:

nížina, vysočina, jezerní oblast

Lokální akční skupina Fläming-Havel (Braniborsko)

Plocha: 1.957 km²

Počet obyvatel: 73.425

Hustota obyvatelstva: 37 obyvatel/ km²

(Německo: 231 obyvatel /km²)

Druh krajiny:

nížina, vysočina, oblast základní a koncové morény

Dopady demografické proměny se týkají téměř všech oblastí regionálního rozvoje. Navíc ovlivňují trvale rozvoj obcí celospolečenské rámcové podmínky, jako jsou budoucí efektivita sociálních zabezpečovacích systémů, vývoj pracovního trhu nebo výkonnost veřejných rozpočtů. Ve spolkové zemi Braniborsko jsou problémy rozvoje venkova navíc zesilovány zvyšováním počtu obyvatel v důchodovém věku.

Demografická proměna ale také nabízí šance. Díky stoupající poptávce po službách v souvislosti s domácností a nabídkách bydlení, využití volného času a komunikace v souladu s věkovými skupinami obyvatel se mohou otevřít nové oblasti pro jednání a mobilizovat kupní síla.

V rámci kooperačního projektu LEADER+ „Modelové projekty ke stabilizaci venkova v demografické proměně“ spolupracují od ledna 2005 regiony LEADER+ Land-Stadt UckerRegion, Fläming-Havel a Naturparkregion Uckermärkische Seen. Nejdůležitějšími oblastmi jednání jsou:

- bydlení, řemeslo, služby
- obce a podniky s přátelským přístupem k rodinám s dětmi
- vzdělání a celoživotní učení
- Tourismus 50plus – hosté budoucnosti.

Sít' s příslibem do budoucna

Kooperační projekt je doprovázen projektovou radou s komunálními a soukromými zástupci ze tří regionů. Projektovým managementem byla pro Lokální akční skupinu Fläming-Havel pověřena společnost Technologie-und Gründerzentrum Fläming GmbH a pro Lokální akční skupiny Land-Stadt UckerRegion a Natzurparkregion Uckermärkische Seen společnost Agro Öko Consult GmbH.

Pro region Fläming-Havel v okrese Potsdam-Mittelmark a okres Uckermark byly v roce 2005 vypracovány dvě základní studie, které odhalují poptávkový potenciál seniorů na venkově. Na tomto základě se připravují modelové projekty, které mohou otevírat nová pracovní místa a možnosti příjmu.

Sít' „Demografická proměna“ se využívá jako platforma pro výměnu zkušeností. Informace k demografické proměně, podněty pro oblasti jednání a také nápady projektů mohou být předávány dál. Do práce sítě jsou zapojeni aktéři z oblastí zdravotnických a sociálních služeb, práce se seniory (také aktivní senioři), bytových a hospodářských podniků, cestovního ruchu, církevních institucí, obcí a správy okresu, řemeslných komor a podnikatelských svazů a také aktéři z oblasti vědy. Poprvé se aktéři sítě z okresu Uckermark setkali na příslušných regionálních fórech v červnu 2005 a z oblasti Fläming-Havel v srpnu 2005. Jednání LEADER+ v rámci celé spolkové země v listopadu 2005, které bylo uspořádáno iniciátory kooperačního programu, bylo zdařilým ukončením dosavadní projektové práce. Odborní experti, aktéři ze sítě a také zástupci vědy, politiky a správy si vyměňovali své zkušenosti, diskutovali o průběhu projektu a sbírali nápady na rozvoj projektů. Dosud vzešly z kooperačního projektu čtyři následné projekty, které jsou podporovány dotačními prostředky z LEADER+.

Centrum pro seniory Podzim života

V místní části Lützlow Úřadu Gramzow (okres Uckermark) se díky přestavbě bývalého panského domu buduje centrum pro seniory. Systematickým propojením péče a ošetřování, bydlení a společného života má toto centrum odpovídat potřebám starších osob vyžadujících péči. V bývalém panském domě se vytvářejí byty, společenské místnosti a zvláštní koupelny odpovídající potřebám seniorů a postižených osob. V oblasti „bydlení s pečovatelskou službou“ mohou starší nájemníci bydlet samostatně a současně využívat všechny nabídky služeb centra. Celkové investice ve výši 222.000 euro byly dotovány z 50 procent.

Bytové společenství seniorů s pečovatelskou službou

V obci Milmersdorf nacházející se pod Obecním úřadem Gerswalde vzniká v bývalé mateřské školce bytové společenství seniorů „Haus Karolina“. Zde může žít až šest starších osob a osob vyžadujících péči z obce ve svém důvěrném prostřední domova. Navíc je možné poskytovat obědy 30 seniorům. Díky této nabídce služeb vznikají nová regionální pracovní místa. Příspěvek k celkové investici ve výši 266.000 euro činil 120.000 euro.

Bezbariérové bydlení a dovolená

Ve městě Treuenbrietzen (okres Potsdam-Mittelmark) existuje zvýšená poptávka po odpovídajícím bydlení pro staré občany. Společnost Treuenbrietzener Wohnungsverwaltung mbH proto přestaví v tomto duchu čtyři byty v domě pro více rodin v centru města. Pro společné užívání vznikne také společenská místnost a

zahrada ve dvoře. Úzká spolupráce je naplánována se soukromou pečovatelskou společností starající se o nemocné v domácnosti v Treuenbrietzen, která se do domu pro více rodin nastěhuje v roce 2006, a tak může přímo na místě zajistit péči o osoby, které ji vyžadují. Tato pečovatelská společnost bude jako doplnění organizovat sociokulturní nabídku pro obyvatele a jiné zájemce. Celkové investice na tento projekt se pohybují kolem 200.000 euro, částka dotace činí 110.000 euro. V Treuenbrietzen se mají navíc – ve spolupráci s regionálními poskytovateli služeb – rozvíjet komplexní, bezbariérové nabídky v cestovním ruchu. Pokud se vychází z existujícího potenciálu, např. kamenné lázně v Belzigu nebo bezbariérové nabídky přírodního parku Hoher Fläming, byly v rámci studie proveditelnosti ověřovány šance a možnosti pro rozvoj nabídek pro bezbariérovou a zdravotní turistiku v regionu, zjišťovaly se deficity, zpracovávaly návrhy k rozvoji a připravovala se opatření pro získávání investorů. Šetření bylo zpracováno společností Lorenz Tourismusberatung GmbH a dotováno částkou 10.000 euro.

Konec v nedohlednu

Kooperační projekt bude pokračovat ještě do prosince 2006. Do té doby má být dále zintenzivněna spolupráce s aktéry z okresů Potsdam-Mittelmark a Uckermark. V tomto rámci je plánováno provedení regionálního fóra, téma má tvořit oblast jednání „Bydlení, řemeslo a služby“. Nadále se má – díky zapojení mládeže do kooperačního projektu – odhalovat realita života na venkově a změněné rámcové podmínky pro zesílenou motivaci setrvání v regionu.

Bližší informace

Za Lokální akční skupinu Land-Stadt UckerRegion a Naturparkregion Uckermärkische Seen:

Agro Öko Consult GmbH

Ulrike Trelert

Friedrichstraße 2

17291 Prenzlau

telefon: 03984 – 833828, 030 – 54782352

e-mail: lag-uckerregion-dw@web.de

www.uckermaerkische-seen.de

www.uckerregion.de

za Lokální akční skupinu Fläming-Havel:

Technologie- und Gründerzentrum Fläming GmbH

Anne Demanowski

Brücker Landstraße 22b

14806 Belzig

telefon: 033841 – 65390

e-mail: anne.demanowski@tgz-belzig.de

www.potsdam-mittelmark.de/lag

Zlepšení kvality života díky souladu rodiny a povolání Burza pro denní útulky s péčí o děti v Okrese Cham

Data o oblasti:

Lokální akční skupina Cham (Bavorsko)

Plocha: 1.510 km²

Počet obyvatel: 131.000

Hustota obyvatelstva: 87 obyvatel/ km²

(Německo: 231 obyvatel /km²)

Druh krajiny:

středohoří, vysočina

Nejvyšším cílem strategie rozvoje okresu Cham je zlepšení kvality života pro všechny, kteří v tomto regionu žijí a pracují. K tomu patří také podpora souladu mezi rodinou a povoláním prostřednictvím odpovídající nabídky péče o děti. V okrese je bohužel stěžejí možné vybudování struktury jeslí pro denní péči o děti ve věku do tří let. V regionu je pouze šest malých měst s méně než 20.000 obyvateli; hustota obyvatelstva se pohybuje kolem 87 obyvatel na kilometr čtvereční. Cesty ke zřízení takového zařízení jsou zpravidla příliš dlouhé. Jesle proto není možné z hospodářského hlediska a s vysokými příspěvky rodičů provozovat.

Vybudování burzy zprostředkování

Na tomto pozadí bylo vybudování denní péče v okrese Cham považováno za smysluplné a nezbytné doplnění institucionálních nabídek péče o děti. Cílem bylo zaplnit existující mezery klasických forem denní péče o děti pro věkové skupiny nula až čtrnáct let (jesle, mateřské školky, družiny), nabídnout zaměstnaným rodičům a osobám, které samy vychovávají děti, okamžitou účinnou pomoc v oblasti denní péče a umět pomoci rodičům v situacích nouze (např. v případě nemoci). Tím by měla být vytvořena také část rovnosti šancí, jak zvládnout životní situace pro děti a rodiče. To by mohlo pomoci předcházet následným nákladům v rámci pomoci mládeži.

Během denní péče se stará po celý den nebo několik hodin o jedno nebo několik dětí „denní matka“ nebo „denní otec“. „Zprostředkovací místo denní péče“ na Úřadu zemské rady v Chamu (Úřad pro mládež a rodinu) se stal v projektovém období od léta 2002 do léta 2004 důležitým startovním místem. Jednak pro rodiče, kteří hledají péči pro své malé děti během dne, jednak se zde mohou přihlásit lidé, kteří nabízejí péči o děti. Denní matky a otcové se vzdělávají v pravidelně organizovaných kurzech a připravují se na svou práci. Obsahem kurzů jsou základy pedagogiky, psychologie a první pomoci u dětí. Navíc si mohou vyměňovat své zkušenosti při pravidelných schůzkách. Dále jsou také nabízeny pravidelně akce dalšího vzdělávání rodičů.

Vznik nových pracovních míst

Práce s veřejností se provádí prostřednictvím zpráv v novinách a letáčích, které jsou k dispozici v ordinacích lékařů, advokátních kancelářích, mateřských školkách, školách a veřejných budovách, nebo které jsou prostřednictvím těchto zařízení předávány rodičům. Na internetu byl navíc nastaven virtuální trh, který podává zájemcům čtené informace. Tímto způsobem se mají získávat osoby poskytující denní péči a také mají být rodiče informováni o nabídkách denní péče o děti.

„Zprostředkovací místo denní péče“ vede sociální pedagožka. Odborník je kromě toho také odpovědný za organizování kvalifikace, dalšího vzdělávání a supervize osob poskytujících denní péči. Kvalifikace a další vzdělávání provádí placené síly. Tak vznikla pracovní místa v oblasti vedlejších příjmů: V projektovém období mohlo být kvalifikováno celkem 33 denních matek.

Organizátorem dvouletého projektu je Úřad pro mládež a rodinu okresu Cham. Celkové náklady ve výši 86.000 euro – z toho personální náklady ve výši 75.000 euro a 11.000 euro za práci s veřejností a evaluaci – byly z 50 procent dotovány projektem LEADER+. U prostředků z LEADER+ se jednalo o jednorázové financování investičních a personálních nákladů. Kofinancování ve výši 43.000 euro převzal okres Cham.

Úspěšně na vlastních nohách

Evaluace projektu byla zadána jako diplomová práce. Ta dochází k závěru, že denní péče v okrese Cham dosáhla díky zprostředkovacímu místu pro denní péči v regionu vysokou hodnotu. Díky cílené reklamě se mohla zvýšit známost zprostředkovacího místa denní péče a kontinuálně počet denních matek. Tímto projektem byla splněna zákonná zadání platná od 1.ledna 2005. Od ukončení projektu v létě 2004 pokračuje zprostředkovací místo ve své práci na náklady okresu.

Bližší informace

Isabella Bauer

Kancelář Lokální akční skupiny na Úřadu zemské rady v Chamu

Referát podpory hospodářství a regionálního managementu

Rachelstr. 6

93413 Cham

Tel. (0 99 71) 78 – 439

E-mail: isabella.bauer@lra.landkreis-cham.de